

גוף, נפש ושכל. ההנהגה האלוקית באה לסייע בידינו להתמודד עם מרכיבים היסודיים שבנו.

10 אור הגנוז (מתוך דברים שאמר בעל חידושי הרי"ם לנכדו) כשחסידיים ממנים רבי – שח הרבי הזקן – טורחים הם ומנקים את בית המדרש והחדרים, השולחנות והספסלים, מתקינים את ה"זופיצות", ה"גרטלך" וה"שטריימלך", אחד רץ להיות "משמש" השני "גבאי", בקיצור המהומה רבה. ... ומה אתה סבור, עושה השטן? יושב במנוחה? לא ולא! הוא מתגנב וחוטף את ה"נקודה הפנימית". הכל נשאר לכאורה במקומו, הגלגל ממשיך להתגלגל ורק "הנקודה הפנימית" חסרה.... ואז הרים הרבי את קולו וזעק בקול מר: אבל יושענו השם ... יש למנוע את זה!!

הנקודה הפנימית - המשכן במרכז

11. במדבר פרק ב פסוק ב
(ב) אִישׁ עַל דָּגְלוֹ בְּאֶתֶר לְבֵית אֲבֹתָם יִזְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סִבִּיב לְאֹהֶל מוֹעֵד יִזְנוּ: וְיָסַע אֹהֶל מוֹעֵד מִזֶּה הַלָּוִי בְּתוֹךְ הַמִּזְבְּחַת כְּאִשֶׁר יִזְנוּ כִּן יִסְעוּ אִישׁ עַל יָדוֹ לְדָגְלֵיהֶם:

12. והגדת במדבר עמוד 18
על מה מדברת פרשת במדבר, היא ממקמת את בני בארבעה מחנות, סביב למשכן. המשכן במרכז, שבט לוי במעגל הפנימי, למשפחותיו ושבטי ישראל במעגל החיצון למחנותיהם. יש להבין: התורה הקדושה מצמצמת כל כך בדבריה. את כל הלכות שבת החמורות, שעונשן בסקילה, כתבה ברמז, "כהררים התלויים בשערה". כל צווי השחיטה, במילה אחת. והלכותיה בתורה שבעל פה. וכאן, הוראה לשעתה והוקדשה לה פרשה שלמה!
חייבים לומר, שיש כאן הוראה לכל יהודי ויהודי, בכל דור ודור. ההשקפה השגורה היא, שאנו חיים את חיינו ושואפים להנאותו ואשרנו. לבריאות ואושר, לפרנסה טובה ומעמד מכובד, למשפחה נפלאה וסיפוק. אבל הלא יהודים אנו, אז ניתן לקב"ה את חלקו. שלוש תפילות, מאה ברכות, שבת וחג. ואם נוסיף גם שיעור תורה, הרי זה מעל ומעבר. ... אבל הורונו להקדים את קריאת פרשת "במדבר" למתן תורה, כדי לקבל את התורה באספקלריא שלה. והיא שהמשכן הוא המרכז.... זה מרכז חיינו סביבותיו אנו שוכנים ... כזה צריך להיות עולמו של היהודי, סביב המשכן סביב הרוחניות

13. ויקרא פרק כו, ג
(ג) אִם בְּזֻקְתֵי תִלְכוּ וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם: רש"י

(ג) אם בזהקתי תלכו – יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר ואת מצוותי תשמרו, הכי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בזהקתי תלכו, שתהיו עמלים בתורה:

14. אור החיים ויקרא פרק כו פסוק ג
(ד) עוד ירצה באומרו תלכו על דרך אומרו (משלי ג') בכל דרכיך דעה וגו', וכתב רמב"ם בפרק ג' מהלכות יסודי התורה (הלכות דעות) וז"ל ישים אל לבו כדי שיהיה גופו שלם וחזק כדי שתהיה וכו' לדעת את ה', שאי אפשר שיבין ויסתכל בחכמות וכו', נמצא המהלך בדרך זה כל ימיו עובד ה' ע"כ.

15. שיג ושיח חלק ב עמוד 122
יש דבר אחד שאפילו הוויו אינו יודע לעשות. הוא יכול לומר לכם איך להגיע, אבל לא לאן. לאן – אתם צריכים להחליט בעצמכם. ההחלטה החשובה ביותר שאנו יכולים להחליט בימי חיינו היא לאן אנחנו שואפים להגיע. בלי תחושה של ייעוד ושל יעד, חיינו אובדי דרך. אם איננו יודעים לאן אנחנו רוצים ללכת, לא נגיע למחוז חפצנו גם אם ניסע במהירות הבזק. ובכל זאת יש אנשים העוסקים חודשים ארוכים בתכנון חופשה ואינם מקדישים ולו יום אחד לתכנון חייהם, הם פשוט נותנים לחיים לקרות

פרשת במדבר ויום ירושלים - להסתדר סביב הנקודה הפנימית

מהות שם הספר

1. במדבר פרק א, א
(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶזְרַח לְוַיֵּשֶׁת הַיִּשְׂרָאֵל בְּשֵׁנָה הַשְּׁנִייתָ לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לְאֵמֹר: רמב"ן במדבר הקדמה

והספר הזה כולו במצות שעה שנצטוו בהם בעמדם במדבר ובנסים הנעשים להם לספר כל מעשה ה' אשר עשה עמם להפליא וספר כי החל לתת אויביהם לפניהם לחרב וצוה איך תחלק הארץ להם ואין בספר הזה מצות נוהגות לדורות זולתי קצת מצות ובעניני הקרבנות שהתחיל בהן בספר הכהנים ולא נשלם ביאורן שם והשלימן בספר הזה:

2. משנה מסכת מנחות פרק ד משנה ג
אמר רבי שמעון הלכה כדברי בן ננס אבל אין הטעם כדבריו שכל האמור בחומש הפקודים קרב במדבר וכל האמור בתורת כהנים לא קרב במדבר

3. במדבר פרק א פסוק מו
וַיְהִי כָל הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ מֵאוֹת אָלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אָלֶפִים וְזֹמַשׁ מֵאוֹת וְזֹמַשִּׁים:

4. במדבר פרק כו
(נא) אֵלֶּה פְּקֻדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ מֵאוֹת אָלֶף וְאָלֶף שִׁבְעַת מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים: פ.... (סד) וּבְאֵלֶּה לֹא הָיָה אִישׁ מִפְּקֻדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פְּקְדוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַר סִינַי: (סד) כִּי אָמַר ה' לָהֶם מוֹת יָמֹתוֹ בְּמִדְבַר וְלֹא נֹתַר מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה וַיְהוֹשִׁיעַ בֶּן יִנָּח:

5. מעט מן האור במדבר עמוד 10
לאמיתו של דבר מציינים שני שמותיו של הספר: "חומש במדבר" ו"חומש הפקודים", תכנים שונים ומנוגדים. המדבר לפי טבעו הוא מקום הפקר ללא מסגרת וסדר הן באופיו הגאוגרפי והן בדמות תושביו שבשולי החברה. מפקד לעומת זאת, הוא ביטוי המובהק של ארגון וסדר. כל פרט ומשפחה, בית אב ושבט נפקדים ויודעים את מקומם: "איש על מחנהו ואיש על דגלו". וכאן נשאלת השאלה הגדולה איך באמת ניתן לעשות סדר במדבר?

סדר חיצוני לעומת סדר פנימי

6. שמות פרק יג, יח
(יז) וַיִּסַּב אֲלֶפֶים אֶת הָעָם הָרַף הַמְדַבֵּר יָם סוּף וְזֹמַשִּׁים עָלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: רש"י
(יח) ויסב – הסיבס מן הדרך הפשוטה לדרך העקומה:

7. מכילתא דרבי ישמעאל בשלח - מסכתא דוהי פתיחתא
ר' אליעזר אומר דרך כדי ליגעם... המדבר כדי לצרפן שני המוליכך במדבר הגדול והנורא (דברי ח טו) ים סוף כדי לנסותם ... ר' יהושע אומר דרך כדי ליתן להם את התורה ... המדבר כדי להאכילם את המן שני המאכילך מן במדבר וגוי' (דברים ח טז), ים סוף כדי לעשות להם נסים ונפלאות

8. אמרי אמת שמות פרשת בשלח
היינו שבכל אלו היגיעות נתקיים יגעתי ומצאתי (מגילה ו ב), ישראל ראו המציאה שמול כל יגיעה, אחד מול אחד

9. סימן לבנים במדבר עמוד 24
מטרת ההליכה דרך המדבר היתה לחשל את בני ישראל. שלוש מטרות מונה ר' אליעזר: יגיעה, צירוף, ניסיון. כנגד שלושה מרכיבים באדם:

חיבור לנקודה הפנימית מיקל על התמודדות עם שינויים

20. במדבר פרק ט פסוק כ

וַיֵּצֵא אֱשֶׁר יְהוָה הֶעֱנָן יָמִים מִסְפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן עַל פִּי ה' יִזְנֶנּוּ
וְעַל פִּי ה' יִסְעוּ:

21. סימן לבנים במדבר עמוד 24

ההליכה בדרכי המדבר התאפיינה בחניות קצרות שלא אפשרו התקבעות. המסעות החלישו את תודעת הסטטיות וסגלו לעם את תכונת התנועה וההתקדמות כדרך חיים. ההנהגה על פי ה' יצרה מציאות נפשית היודעת שגם אם עוצרים לזמן מה, ישנה כוונת תנועה בכל עת. "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו". התנועה הפכה לשגרת חייו של עם ישראל, למהות קיומו וזהותו.

22. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לא עמוד ב

קסבר רבי יוסי: סותר על מנת לבנות במקומו – הוי סותר, על מנת לבנות שלא במקומו – לא הוי סותר. אמר ליה רבה: מכדי, כל מלאכות ילפינן להו ממשכן והתם סותר על מנת לבנות שלא במקומו הוא! אמר ליה: שאני התם, כיון דכתיב על פי ה' יחנו – כסותר על מנת לבנות במקומו דמי

23. שיחות מוסר עמוד קלט

יש לפרש שהכוונה היא כי מקומם של ישראל במדבר היה "על פי ד" – אצל הקב"ה, ולא נשתנה מקומם על ידי שעברו ממקום למקום, אלא לעולם מקומם היה אצל הקב"ה כביכול כתינוק הנישא בזרועות אמו, שגם כשהיא מהלכת ממקום למקום, מקומו של התינוק לעולם אחד הוא – בזרועות אמו.

לייקר את הדרך

24. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סד עמוד א

אמר רבי חייה בר אשי אמר רב: תלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר ילכו מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון.

25. שפת אמת במדבר פרשת מסעי

כי הנה האדם נקרא מהלך וצריך תמיד לילך ממדריגה אל מדריגה אחרת. ואותן הגדולים שבדור המדבר הלכו תמיד ממסע למסע וכל מסע הוי מלחמה חדשה כדכתיב בסוד הארון כוי ויפוצו אויבך כוי ... ונכתבו כל המסעות להודיע לעם ה' כי כל עובד ה' לא יפול לבו עליו מכל הנפילות שיש לו. כי כך הוא המדה להיות עולה ויורד. ומכל מנוחה שהשיגו אחר איזה מלחמה התחיל מלחמה אחרת. וכן לעולם ויסעו ויחנו ויסעו ויחנו כמיש ילכו מחיל אל חיל שאין להם מנוחה לעובדי ה' שעי"ז נבראו ללחום מלחמות ה'.

26. הרב יחזקאל יעקובסון

האדם בניגוד למלאכי השרת אינו נתון במצב קבוע. הוא במסע מתמיד – אדם נקרא "מהלך". חייו של אדם הם מסע ארוך וממושך, מסע שיש בו תחנות רבות. לא לחינם מרובות התחנות, כי לכל תחנה מאפיינים משלה, לכל תחנה תפקיד יחודי. לעיתים. התניה קצרה אך לעיתים נדרשים אנו לסבלנות ואורך רוח כי התניה ארוכה וממושכת. לפעמים התניה במקום נעים ונוח – "ויחנו במתקה", ולעיתים התניה קשה ומסובכת – "ויחנו במרה". אך לכל תחנה תפקיד ומטרה. תחנה היא הנקודה שאנו נעצרים בה מתוך מגמה לנסות ולהפיק ממנה את המירב ואת המיטב. אך בנוסף לכך כל תחנה היא גם הנקודה אשר בה וממנה צריכים אנו להעריך לקראת המסע הבא ולקראת המשימה הבאה.

16. מעט מן האור במדבר עמוד 10

ב"נקודה הפנימית" טמונה עצמה אדירה. בכוחה לדבק אליה כמגנט את כל הסובבים אותה אך לשם כך יש לעמוד כל העת בקשר עין ולב עמה. אם יאבד חלילה הקשר עם הנקודה הפנימית, עלולה כל המערכת לקרוס. סופות המדבר ישטטשו את הנתיב, וחול המדבר יכסה את המחנה על יושביו – כבדור מתי מדבר.

17. מעט מן האור במדבר עמוד 11

ומדור המדבר לדורנו אנו עם הנושא ציונה נס דגל ומבקש להקים בה את ביתו. אמנם עוד לא הגענו אל המנוחה ואל הנחלה, ואף מלחמת השחרור עדיין לא תמה, אך "הנקודה הפנימית" כבר כה מטושטשת, ותהליכי ההתפוררות אוכלים בנו בכל פה. אימתי תחדור לליבנו ההכרה כי לא נוכל להוסיף לבנות את המערכות הלאומיות ללא דבקות ב"נקודה הפנימית", ואימתי נבין כי בלי אמונה זה לא ילך...? על כן בעת שנפתח את ספר במדבר, הבה נשאל את עצמנו מה עלינו לעשות כדי להציב במוקד הווייתנו את "הנקודה הפנימית כמקור כוח לבניין בית חיינו ... בטרם יכסה עלינו הישימון וישושו אותנו פראי מדבר

ירושלים - הנקודה הפנימית

18. תהלים פרק קלז, א-ו

(א) עַל זָהָרוֹת בְּבֵל שָׁם יִשְׁכְּנוּ גַם כָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת צִיּוֹן: (ב)....(ה) אִם אֲשַׁכְּנֶנּוּ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח וַיִּמְיָ: (ו) תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לְזוֹכֵי אִם לֹא אֲזָכְרֵי אִם לֹא אֵעֱלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׁמוֹנֹתַי:.... (ז) זָכַר ה' לְבִנְיָ אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ:

מצודת דוד

את יום ירושלים - מה שעשו בעת חורבן ירושלי אשר אמרו לבבלי החריבו והשחיתו עד שתגלו היסוד אשר בה והסיתו אותם לעקור את הכל:

19. מתוך התורה הגואלת חלק א עמוד ריט

בכ"ח באייר תרס"ד - הופיע האור החדש בציון. אורו הגדול והקדוש של הרב אבא ז"ל בירושלים. באותו יום בשנת תשכ"ז - הופיעה חזרת גילוי שכינה של ירושלים, וכותל המערבי וכל מלוא רוחב ארצנו... ירושלים מקודשת מכל ארץ ישראל. כפשוטו – ירושלים מקודשת יותר מכל ארץ ישראל. ויותר מזה, ירושלים מקודשת בקישור וחיבור מכל ארץ ישראל. ירושלים היא ליבה של ארץ ישראל. היא מרכז החיים של ארץ ישראל עם כל הפגישה שלנו עם הכותל מסתמא מתחדש משהו ישנן אבנים דוממות ... אבל ישנן גם אבני לבבות, לבבות ממש. לב, זה מרכז, מרכז החיים, משם יוצא ומתפשט זרם חיים לכל אברי הגוף. כך הן ממש האבנים האלה, אלה שכאן לפנינו. הן מרכז. מרכז חיינו, בית חיינו, דרכן ומתוכן מתמשכים קוים, קוים של חיים, מדרגות מדרגות של חיים אבני הכותל, אבני הלבבות שבכאן, הן אבנים ששייכות לחפץ ה' בעולם, לחפץ ה' של "והתקדשתי והתגדלתי לעיני גויים רבים" ושמתי כדכד שמשותיך, ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ". "וכל גבולך" - גבולים בכל המובנים, גבולים רוחניים, והגבולים הממשיים החומריים, שגם הם רוחניים. יש לנו מערכות בכל המובנים, יש מערכות של ר' עקיבא איגר, של בירורי הלכות ושיטות, ויש מערכות צבאיות, ויש מערכות מדיניות והכל בהתאמה. המחורף את מערכות הצבא, הרי הוא מחורף מערכות אלקים חיים. עלינו לפתוח הקשבת אזנינו לשמוע את חפץ ה' הגדול, חפץ ה' התמים המתגלה בכל. נפתח את אזנינו ונשאב את רוח ה', המתגלה כאן מאבני הכותל. אבני הלבבות.

הספר ומפקד נוסף בפרשת פנחס. המפקד הראשון מונה את בני שיצאו ממצרים והמפקד השני מונה את בני שנכנסים לארץ. במפקד השני התורה דואגת לציין שלא מדובר באותם אנשים - "ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן הכהן אשר פקדו את בני ישראל במדבר סיני... כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון". עלינו לברר מה כל כך חשוב במפקד עד שכל הספר נקרא על שם שני המפקדים המופיעים בספר?

5- הרב חנן פורת מקשה קושיא נוספת. כפי שראינו לספר במדבר יש שני שמות - "חומש במדבר" "חומש הפקודים". שמות אלו מנוגדים זה לזה. המדבר הוא מקום הפקר ללא מסגרת וסדר, מפקד לעומת זאת הוא ביטוי מובהק לארגון ולסדר, כל פרט מכיר ויודע את מקומו - "איש על מחנהו ואיש על דגלו". וכאן נשאלת השאלה הגדולה איך באמת ניתן לעשות סדר במדבר?

סדר חיצוני לעומת סדר פנימי

10-6 - עם ישראל יוצא ממצרים לכיוון ארץ ישראל, כדי להגיע לארץ יש דרך מאד פשוטה, אך משום מה הקב"ה מחליט לקחת את ישראל בדרך עקומה - "ויסב אלוקים את העם דרך המדבר ים סוף...." ומפרש רש"י "הסיבם מן הדרך הפשוטה לדרך העקומה". מפסוק זה אנו מבינים שהיתה גממה אלוקית ברורה לקחת את ישראל דווקא דרך המדבר, דווקא בדרך העקומה ולא בדרך הישרה. מדברי ר' אליעזר במכילתא אנו מבינים מדוע. "דרך כדי ליגעם, המדבר כדי לצרפן וים סוף כדי לנסותם. ר' יהושע אומר דרך כדי ליתן להם את התורה, המדבר כדי להאכילם את המן, ים סוף כדי לעשות להם נסים ונפלאות. האמרי אמת מסביר שדברי ר' יהושע ודברי ר' אליעזר משלימים זה את זה והם בבחינת "יגיעת ומצאתי", ישראל ראו מציאה מול כל יגיעה. בשכר היגיעה זכו לתורה, בשכר הצירוף זכו למן ובשכר ים סוף זכו לניסים ונפלאות. הרב קשתאל מבאר שמטרת היגיעה והצירוף היה כדי לחשל את ישראל בשלושה רבדים גוף, נפש ושכל. בשיעור זה לא נבאר את שלושת הרבדים, אלא רק את רובד היגיעה. נשאלה שאלה כללית, איזו יגיעה היתה בהליכה במדבר, הרי סוף סוף מזון לא היה חסר להם שהרי ניזונו מהמן, גם מים לא היה חסר שהרי שתו ממי הבאר וגם אחרי פטירת מרים נמצא פתרון. מחום השמש לא סבלו משום שענני הכבוד עשו להם צל וגם הגנו עליהם מפני חיות רעות. ניתן לומר שהקושי הגדול ביציאה למדבר היה הקושי של חוסר סדר. הניתוק מהסדר יום הרגיל והנורמלי. חוסר וודאות מה יהיה מחר ואיפה נהיה מחר מביא את האדם למצב של סחרור שגורר אחריו קושי נפשי, מאידך לפעמים ואולי בדר"כ האדם משתעבד לסדר, הסדר החיצוני הופך להיות קודש קדשים על חשבון הסדר הפנימי הטהור. כדי להבין את הדברים נביא את דבריו הנפלאים של האדמו"ר מגור בעל חידושי הרי"ם כשחסידיים ממנים רבי - הם טורחים, ומנקים את בית המדרש והחדרים, השולחנות והספסלים, מתקינים את ה"זופיות", ה"גרטלך" וה"שטריימלך", אחד רץ להיות "משמש" השני "גבאי", בקיצור המהומה רבה. ... ומה אתה סבור, עושה השטן? יושב במנוחה? לא ולא! הוא מתגנב וחוטף את ה"נקודה הפנימית". הכל נשאר לכאורה במקומו, הגלגל ממשיך להתגלגל ורק "הנקודה הפנימית" חסרה.... ואז הרים הרבי את קולו וזעק בקול מר: אבל יושענו השם... יש למנוע את זה!! הסיפור הזה מבטא לנו באופן נפלא את השעבוד לסדר החיצוני שפעמים רבות נותן תחושה לאדם שגם הנקודה הפנימית נמצאת במקומה.

27. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף ה עמוד ב

רב אידי אבוב דרבי יעקב בר אידי הוה רגיל דהוה אויל תלתא ירחי באורחא וחד יומא בבי רב. והווי קרו ליה רבנן בר בי רב דחד יומא. חלש דעתיה. קרי אנפשיה שחק לרעהו אהיה ונני אמר ליה רבי יוחנן: במטותא מינך לא תעניש להו רבנן. נפק רבי יוחנן לבי מדרשא ודרש: ואותי יום יום ידרשון ודעת דרבי יחפצון, וכי ביום דורשין אותו ובלילה אין דורשין אותו? אלא לומר לך: כל העוסק בתורה אפילו יום אחד בשנה - מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל השנה כולה. וכן במדת פורענות, דכתיב במספר הימים אשר תרתם את הארץ וכי ארבעים שנה חטאו? והלא ארבעים יום חטאו! אלא לומר לך: כל העובר עבירה אפילו יום אחד בשנה - מעלה עליו הכתוב כאילו עבר כל השנה כולה.

28. הרב יחזקאל יעקובסון

לעיתים אנו סבורים, שכיון שעדיין לא הגענו אל המטרה ואנו אך ורק באמצעו המסע, אזי אנו מכלים כוחנו לריק. אך לא כן הדבר, המסע בכל המובנים הוא חשוב לא פחות מן החניה, ובוודאי רק בזכותו ומכוחו יכולים אנו למצות את הערך שבמטרה שבחניה.

29. זכריה פרק ד, ח-י

(ז) וַיְהִי דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר: (ט) יָדִי אֶרְבֵּל יִסְדּוּ הַבַּיִת הַזֶּה וַיְדִי תִבְצַעְנָה וַיְדַעַת כִּי ה' צָבָאוֹת-תִּשְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם: (י) כִּי מִי בַז לְיוֹם קִטְוֹת וְשִׁמְזוּ וְרָאוּ אֶת הָאֶבֶן הַבְּדִיל בְּיַד אֶרְבֵּבֶל שִׁבְעָה אֲלֶה עֵינֵי ה' הַמָּוֶה מִשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ:

רש"י

(י) כי מי בז ליום - סיוסל הבית אשר הוקטן צענייהם כמו שנלמד (בעזרא ג) וכיום מהכניס אשר לאו הבית הראשון ציסוד זה הבית צענייהם זוכים בקול גדול

30. מתוך התורה הגואלת חלק א עמוד רכ

זקני ישראל שראו את בית שני, בכך על הבזיון של בית שני לעומת בית ראשון. היה זלזול בבית שני. וכנגד זה הפסוק ברוה"ק: "מי בז ליום קטנות?" מי החצוף שמעיז לזלזל במצב של היום. זוהי גערה... בימות המשיח יש גם כן מדרגות, מביטול שיעבוד מלכויות ומעלה ומעלה. לגבי הדורות שעברו, שחלמו, אנו חלק מהשלם הגדול, הלעתיך לבוא....

סיכום

1 - ספר במדבר פותח במילים: "וידבר ה' אל משה במדבר סיני....". פתיחה זו מקנה לספר את השם "במדבר". בהתבוננות ראשונית ניתן לחשוב שאין משמעות עמוקה לשם הספר, אך הרמב"ן בהקדמתו לספר מגלה לנו שספר זה בא לפרוס בפנינו את כל תקופת הליכת ישראל במדבר הן מבחינת המצוות והן מבחינת המאורעות שנצטוו ושעברו ישראל במדבר. לכאורה לשם מה צריך לייחד ספר שלם לתקופת מעבר? וכי אי אפשר היה לחבר את הספר עם ספר דברים הנאמר טרם כניסת ישראל לארץ. המטרה בהוצאת ישראל ממצרים היתה להביא את בני ישראל לארץ ישראל, ההליכה במדבר היא רק הדרך למטרה, וכי על סיפור הדרך צריך לייחד חומש שלם?

2-4 - במשנה במנחות אנו נכספים לכינוי נוסף - "חומש הפקודים". בספר במדבר יש שני מפקדים, אחד בתחילת

אנחנו מקיימים רק את הסיפא של ההוראה "ואת מצוותי תשמרו". התורה מצווה אותנו בראש ובראשונה להתחבר לנקודה הפנימית, ל"אם בחקתי תלכו", כלומר לחיות חיים של תורה, חיים שבהם החיבור לתורה אינו רק מסגרת חיצונית של שלוש תפילות ביום, כיפה, ציצית וכו', אלא חיים שכל המהות שלהם היא תורה.

הרב זקס מביא משל נפלא לחיים שמתחבר היטב למהלך. יש דבר אחד שאפילו הוויז אינו יודע לעשות. הוא יכול לומר לכם איך להגיע, אבל לא לאן. לאן – אנחנו צריכים להחליט בעצמנו. ההחלטה החשובה ביותר שאנו יכולים להחליט בימי חיינו היא לאן אנחנו שואפים להגיע. בלי תחושה של ייעוד ושל יעד, חיינו אובדי דרך. אם איננו יודעים לאן אנחנו רוצים ללכת, לא נגיע למחוז חפצנו גם אם ניסע במהירות הבזק. ובכל זאת יש אנשים העוסקים חודשים ארוכים בתכנון חופשה ואינם מקדישים ולו יום אחד לתכנון חייהם, הם פשוט נותנים לחיים לקרות.

רוב בני האדם בכלל ולצערנו גם אצל היהודים בפרט אינם מונעים מנקודה פנימית אלא ממסגרתיות חיצונית. נסביר את הדברים: אדם בא לעולם, גדל, הולך למוסדות חינוך, מתחנך, לומד מקצוע, מביא דור שני לעולם, מפרנס, בגיל 67 יוצא לפנסיה ומעביר את הזמן בדרך זו או אחרת עד המאה עשרים שלו. מה הנקודה הפנימית שלו? אין!!! הדבר היחיד שמניע אותו זו המסגרתיות המקובלת בעולם. הוא מעולם לא הגדיר לעצמו ולא שאל את עצמו מה משמעות החיים, לשם מה הוא בא לעולם. במודע או שלא במודע הוא פשוט מתעלם מהנקודה הפנימית ומשעבד את עצמו לכל המסביב. כפי שראינו תופעה זו אינה רק אצל אדם שאינו שומר תורה ומצוות, תופעה זו היא נחלת הכלל. לפעמים דווקא הסדר הוא זה שעושה לנו את הבלגן, לא בלגן במובן שהדברים אינם נמצאים במקומם, אלא בלגן במובן שהנפש אינה עומדת במקומה, יש כל כך הרבה נקודות במסגרת אליהם אנו כביכול מחויבים עד שהנקודה הפנימית פשוט הולכת לאיבוד. אנו אפילו לא מודעים איזו עוצמה טומנת בתוכה ה"נקודה הפנימית". אומר הרב הרב חנן פורת שבנקודה הפנימית יש עוצמה אדירה, בכוחה לדבק אליה כמגנט את כל הסובבים, אך כדי שזה יקרה צריך כל הזמן להיות בקשר עין וקשר לב עם הנקודה הפנימית. אם חלילה יאבד הקשר עם הנקודה הפנימית, עלולה כל המערכת לקרוס. סופות המדבר יטשטשו את הנתב, וחול המדבר יכסה את המחנה על יושביו. נביא כמה דוגמאות כדי להבין את משמעות הדברים.

בחור מסיים ישיבה תכנית, הולך לישיבת הסדר, משלב צבא ולאחר שש שנים הולך ללמוד מקצוע. חמש שנים (לא כולל הזמן של הצבא) הוא היה סביב המשכן, בנה סדר יום שלם סביב עולם של תורה, אבל ברגע שיצא החוצה הגיעו סדרים חדשים, סדרים של לימודי מקצוע ואחר כך תעסוקה. אנחנו שואלים אותו מה עם התורה? והוא משיב: "זה שייך לעבר". נקודה פנימית אף פעם לא שייכת לעבר!! נקודה פנימית היא מקור חיותנו, משם שאבנו את הכל, משם אנחנו שואבים את הכל ומשם אנחנו נשאב את הכל. כשאנחנו מוצאים את עצמנו מנותקים מתורה, מנותקים מחיים של תורה זה סימן שמעולם לא הבנו את המשמעות של "אם בחקתי תלכו".

כאשר הכל מתנהל כשורה וכמתוכנן האדם עלול להכנס לאשליה שגם העבודה הפנימית שו היא בסדר, אך פעמים רבות לא כך הם הדברים ועל אף שכלפי חוץ הכל הולך כמו שצריך בפנים הכל ריק מתוכן.

רק עכשיו חווינו תקופה ארוכה של יציאה מהסדר. בימים כתיקונם יש לנו סדר יום מאד ברור בין אם אנחנו לומדים בישיבה ובין אם אנחנו עובדים בעבודה זו או אחרת, היציאה הארוכה מהשגרה המבורכת העמידה רבים בפני תחושה של תסכול, שעמום, טיפוס על קירות, הרבה עצבים וכו'. הניסיונות לבנות לילדים סדר יום וירטואלי ברוב המקרים לא צלח לא רק בגלל הקשיים הטכניים, אלא בעיקר בגלל היציאה מהסדר. סדר הוא דבר חשוב שפעמים רבות מחזיק את האדם עם הראש מעל המים, אך כפי שכבר אמרנו, השעבוד לסדר החיצוני יוצר סכנה גדולה של התעלמות פעמים מכוונת ופעמים בלתי מכוונת מהנקודה הפנימית.

לא כל עם ישראל יצא ממצרים, 80% מהעם העדיף להישאר בסדר המוכר לו, רק 20% מהעם החליט שהוא יוצא למדבר, מקום ללא סדר, כאשר הוא שם דגש על החיבור לנקודה הפנימית כפי שנראה במקורות הבאים.

הנקודה הפנימית - המשכן במרכז

11-12 – אומנם המדבר הוא מקום ללא סדר אבל ההליכה של בני ישראל מאד מסודרת - "איש על דגלו לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו". לא רק בחניה אלא גם במסע - "ונסע אהל מועד מחנה הלויים בתוך המחנות כאשר יחנו כן יסעו איש על ידו לדגליהם". התורה מציינת שעם ישראל היה מסודר בארבעה רוחות, שלושה שבטים בכל רוח ובמרכז היה המשכן ושבת לו'. הרב גלינסקי שואל, הרי דרכה של התורה לא להאריך במילים, כל הלכות שבת כתובים ברמז, ופתאום בפרשת במדבר אנו מוצאים אריכות גדולה המתארת את אופן הליכת בני ישראל במדבר, אלא שחייבים לומר שיש כאן הוראה לכל יהודי ויהודי - ההשקפה השגורה היא, שאנו חיים את חיינו ושואפים להנאותו ואשרנו. לבריאות ואושר, לפרנסה טובה ומעמד מכובד, למשפחה נפלאה וסיפוק. אבל הלא יהודים אנו, אז ניתן לקב"ה את חלקו. שלוש תפילות, מאה ברכות, שבת וחג. ואם נסיף גם שיעור תורה, הרי זה מעל ומעבר. אבל הורונו להקדים את קריאת פרשת "במדבר" למתן תורה, כדי לקבל את התורה באספקלריא שלה. והיא שהמשכן הוא המרכז, זה מרכז חיינו סביבותיו אנו שוכנים. כזה צריך להיות עולמו של היהודי, סביב המשכן סביב הרוחניות. הרב גלינסקי נוגע בדיוק הנקודה בה נגענו. יהודי יכול לשמור תורה ומצוות, אבל הכל יהיה בבחינת סדר חיצוני נטול נקודה פנימית. היציאה למדבר והציווי ללכת דווקא באופן מסוים מלמדת את עם ישראל שבכל מציאות ניתן לעשות סדר ובלבד שנשעבד את עצמנו לנקודה הפנימית ולא לסדר החיצוני.

13-16 – פרשת בחקתי פותחת בפסוק "אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם". רש"י מבאר שההוראה "אם בחקתי תלכו" אין הכוונה לקיום המצוות, שהרי המשך ההוראה היא "ואת מצוותי תשמרו", אלא כוונת התורה בהוראה זו היא "שתהיו עמלים בתורה". ההסבר המקובל למושג "עמל תורה" הוא ללמוד תורה בעמל רב, אך האו"ח הקדוש מבאר שעמל תורה הכוונה לדרך חיים בבחינת "בכל דרכיך דעה". עמל הוא ביטוי לאיש עובד והתורה באה במשמעות של דרך חיים. כוונת הדברים כפי שאמרנו, ניתן להיות יהודי שומר תורה ומצוות, לפתח לעצמנו מסגרת חיצונית של קיום מצוות, אבל באופן זה

מערכות אלקים חיים. עלינו לפתוח הקשבת אזנינו לשמוע את חפץ ה' הגדול, חפץ ה' התמים המתגלה בכל. נפתח את אזנינו ונשאב את רוח ה', המתגלה כאן מאבני הכותל. אבני הלבבות."

חיבור לנקודה הפנימית מקל על התמודדות עם שינויים

20-23 – אחד המצבים שייחדו את דור המדבר הוא מצב של תנועה מתמדת. העם לא החליט מתי לעצור ומתי להמשיך. ברגע שהענן יתרומם העם נסע וכשהענן ירד על המשכן הם נעמד במקומו – "ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על המשכן על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו". אומר הרב קשתיאלי שההליכה בדרכי המדבר התאפיינה בחניות קצרות שלא אפשרו התקבעות. המסעות החלישו את תודעת הסטטיות וסגלו לעם את תכונת התנועה וההתקדמות כדרך חיים. ההנהגה על פי ה' יצרה מציאות נפשית היודעת שגם אם עוצרים לזמן מה, ישנה כוונת תנועה בכל עת. "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו". התנועה הפכה לשגרת חיו של עם ישראל, למהות קיומו וזהותו. איש לא היה יודע מתי נוסעים ומתי נחים. העם חיכה לאות וכשהאות הגיע הם צייתו. ננסה לדמיין את המציאות הכל כך לא פשוטה. משפחה עם ששה ילדים, בתוכם גם ילדים קטנים, הענן יורד על המשכן, כולם עוצרים, פותחים אוהלים והולכים לישון. בשעה חמש בבוקר הקפצה, הענן מתרומם, כולם מתחילים לארוז את הפעקלך, מעירים את הילדים, מתארגנים ויוצאים לדרך, כך במשך ארבעים שנה. האם המציאות הזו נראית לנו נורמלית? האם היינו מסתדרים איתה? לאדם מאד קשה לצאת מהשגרה, השגרה במדבר היתה יציאה מהשגרה!! כשאנו מתבוננים בספר במדבר אנו מקבלים תחושה של עם שכל היום מתלונן ולא מרוצה, אך לא זו היתה המציאות. במשך ארבעים שנה העם מתלונן בסה"כ עשר תלונות כאשר תלונות רבות היו רק הערב רב. מדובר כאן בהתנהלות מופתית ושוב נשאל מהיכן שאבו את הכוח? את התשובה אנו מוצאים בגמרא במסכת שבת. שיטת ר' יוסי שאדם מתחייב בשבת על מלאכת סותר רק אם הוא סותר על מנת לבנות במקומו. בגמרא הקשו על ר' יוסי, הרי כל מלאכות שבת נלמדות ממלאכות המשכן ובמשכן מעולם לא היה מצב של סותר על מנת לבנות במקומו, שהרי כאשר היו צריכים ישראל לנסוע הם סתרו את המשכן ובנו אותו במקום חדש. מתרצת הגמרא – "כיון דכתיב על פי ה' יחנו - כסותר על מנת לבנות במקומו דמי". ר' חיים שמואלביץ מבאר את תירוץ הגמרא באופן הבא: מקומם של ישראל במדבר היה "על פי ד" - אצל הקב"ה, ולא נשתנה מקומם על ידי שעברו ממקום למקום, אלא לעולם מקומם היה אצל הקב"ה כביכול כתינוק הנישא בזרועות אמו, שגם כשהיא מהלכת ממקום למקום, מקומו של התינוק לעולם אחד הוא - בזרועות אמו. ננסה לחבר את הדברים למהלך השיעור. העם היוצא למדבר היה מחובר בכל אבריו ובכל גדיו לנקודה הפנימית. מקומם היה הנקודה הפנימית. החיבור לנקודה הפנימית היה כל כך חזק עד שמקומם היה רק בנקודה הפנימית וכיון שהנקודה הפנימית זזה איתם ממקום למקום, הם הרגישו יציבות גמורה וגם כאשר נדרשו לנוע ממקום למקום הם נשארו יציבים בנפשם. כאשר אדם מנותק מהנקודה הפנימית ומשועבד לסדר החיצוני, השינויים מאד מכבידים עליו ופעמים שהוא מרגיש את הקרקע נשמטת מתחת לרגליו, אך לא כן כשאדם מחובר לנקודה הפנימית, בקלות הוא יכול לבנות לעצמו סדרים חדשים ובלבד שהחיבור לנקודה הפנימית תהיה חזקה.

17 - הרב חנן פורת מחבר את הדברים לתהליכים הלאומיים. באנו לארצנו, פיתחנו, בנינו ויצרנו אך את הנקודה הפנימית טשטשנו. תהליכי התפוררות אוכלים בנו בכל פה. אנו צריכים להחזיר ללבנו את ההכרה כי לא נוכל להוסיף לבנות את המערכות הלאומיות ללא דבקות "בנקודה הפנימית". התבוננות בספר במדבר מלמדת אותנו שאת הקודש צריך לשים במרכז וממנו לבנות ולסדר את המסגרת החיצונית.

ירושלים - הנקודה הפנימית

18-19 – בפרק קלז בתהילים מתואר איך היוצאים לגלות יושבים על נהרות בבל וזוכרים את ציון. בהמשך הפרק מובא שכנסת ישראל אומרת "אם אשכח ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי. הכאב והזיכרון של הגולים אינו רק על מה שהיה ואינו אלא בעיקר על איבוד הנקודה הפנימית, על ההתרחקות מהנקודה הפנימית, כאשר ירושלים של מטה חרבה גם ירושלים של מעלה חרבה. הזכירה באה כדי לעורר את ההשתוקקות מחדש לנקודה הפנימית, ללא ההשתוקקות המחודשת העם הגולה עלול לאבד את כל היציבות שלו. כאשר דוד המלך מתאר את החורבן הוא אומר "ערו ערו עד היסוד", ההוראה של מפקדי החורבן היה לא להרפות עד שפוגעים בנקודת היסוד, נקודת היסוד היא ירושלים, זו הנקודה הפנימית. הגויים יודעים שכדי לנצח את העם היהודי לא מספיק להגלות אותו מארצו, אלא צריך לפגוע לו בנקודה הפנימית. ביום כ"ח באייר שנת תרס"ד עלה הרב זצ"ל מרוסיה לארץ ישראל. ביום זה מגיע הרב ליפו ומתמנה להיות רבה הראשי של יפו. לא סתם תאריך עליונותו של הרב חל בתאריך בו נכבשה ירושלים. הרב זצ"ל מחד נמנה על תנועת הציונות ומאידך שלא כמו רבים מתנועת הציונות שניסו ליצור סדרים חדשים מנותקים לגמרי מהנקודה הפנימית, הרב הדגיש שאת הסדרים החדשים חייבים לבנות רק מתוך חיבור לנקודה הפנימית. המאבק שהרב התחיל ממשיך עד היום. כשאנו מציינים את יום ירושלים המשמעות היא שאנו דורשים להתחבר לנקודה הפנימית ואת כל הסדרים לבנות רק מתוך החיבור לאותה נקודה. תשע עשרה שנה מפרידות בין קום המדינה ליום ירושלים. לאחר תשע עשרה שנה הקב"ה בא ואומר לנו: בנייתם מעטפת יפה מאד, בנייתם מערכות שלמות, מערכת חינוך, מערכת כלכלית, מערכת צבאית ועוד ועוד, אבל עכשיו הגיע העת לחבר את כל המערכות לנקודה הפנימית, ללא החיבור לנקודה הפנימית אין שום זכות קיום לכל המערכות הללו. הרב צבי יהודה בשיחה ליום ירושלים מדבר על אבני הכותל וכותב את הדברים הבאים: "עם כל הפגישה שלנו עם הכותל מסתמא מתחדש משהו ישנן אבנים דוממות ... אבל ישנן גם אבני לבבות, לבבות ממש. לב, זה מרכז, מרכז החיים, משם יוצא ומתפשט זרם חיים לכל אברי הגוף. כך הן ממש האבנים האלה, אלה שכאן לפנינו. הן מרכז. מרכז חיינו, בית חיינו, דרכן ומתוכן מתמשכים קיום, קיום של חיים, מדרגות מדרגות של חיים אבני הכותל, אבני הלבבות שבכאן, הן אבנים ששייכות לחפץ ה' בעולם, לחפץ ה' של "ההתקדשות והתגדלותי לעיני גויים רבים" ושמתי כדכד שמשותיך, ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ". "וכל גבולך" - גבולים בכל המובנים, גבולים רוחניים, והגבולים הממשיים החומריים, שגם הם רוחניים. יש לנו מערכות בכל המובנים, יש מערכות של ר' עקיבא איגר, של בירורי הלכות ושיטות, ויש מערכות צבאיות, ויש מערכות מדיניות והכל בהתאמה. המחרך את מערכות הצבא, הרי הוא מחרך

שכאשר לאדם יש מטרה וכדי להגיע למטרה צריך לעבור כברת דרך, על האדם לדעת שהדרך עצמה יש בה כבר את השגת המטרה, האדם לא נבחן ברמת התוצאה אלא ברמת העמל בדרך!! וכמו שכתב הרב יחזקאל: לעיתים אנו סבורים, שכיון שעדיין לא הגענו אל המטרה ואנו אך ורק באמצע המסע, אזי אנו מכלים כוחנו לריק. אך לא כן הדבר, המסע בכל המובנים הוא חשוב לא פחות מן החניה, ובוודאי רק בזכותו ומכוחו יכולים אנו למצות את הערך שבמטרה שבחניה.

פעמים רבות אנו רוצים את הכל כאן ועכשיו, משיח NOW, ההסתכלות הזו אינה נכונה. כאשר אדם רוצה הכל עכשיו הוא מתקשה מאד לצאת לדרך משום שהדרך נראית לו ארוכה, התוצאה תהיה עגומה, משום שהוא ימשיך לדמיין את המטרה ולעולם הוא לא יגיע אליה. דוגמא לכך מוציאים אנו בשעה שזרובבל מניח את אבן היסוד של הבית השני – "ידי זרובבל יסדו הבית הזה וידיו תבצענה וידעת כי ה' צבאות שלחני אליכם כי מי בז ליום קטנות ושמחו וראו את האבן הבדיל ביד זרובבל...", "רש"י מברך שהיו שתי קבוצות, קבוצה של הזקנים שראו גם את הבית הראשון וקבוצה של צעירים שראו רק את אבן הפינה של הבית השני. הקבוצה הראשונה התחילה לעשות השוואות ורוחם נפלה, הם רצו שיהיה להם בבת אחת בנין מפואר בדיוק כמו הבית הראשון, לא היה להם סבלנות לצאת לדרך. לעומת זאת הצעירים לא התעסקו בהשוואה, לא התעסקו בתוצאה, אלא התעסקו בדרך, הם היו מוכנים לצאת לדרך, הם שמחו שרואים את האור בקצה המנהרה. נביא את דבריו של הרב צבי יהודה: "זקני ישראל שראו את בית שני, בכו על הבזיון של בית שני לעומת בית ראשון. היה זלזול בבית שני. וכנגד זה הפסוק ברוה"ק: "מי בז ליום קטנות?" מי החצוף שמעיז לזלזל במצב של היום. זוהי גערה... בימות המשיח יש גם כן מדרגות, מביטול שיעבוד מלכויות ומעלה ומעלה. לגבי הדורות שעברו, שחלמו, אנו חלק מהשלם הגדול, הלעתידי לבוא...."

כך גם בתקופתנו אנו. הדרך מלאה מערומות, הדרך פעמים רבות מאיימת להרחיק אותנו מהנקודה הפנימית ולצערנו פעמים רבות זה מה שקורה. חובתנו מצד אחד לא לפחד לצאת לדרך ומאידך להיות עם יד על הדופק ולראות שאנו לא משתעבדים לסדרים החיצוניים אלא כל רגע ורגע יונקים מהנקודה הפנימית ומתוך יניקה זו מתקדמים עוד צעד ועוד צעד אל המטרה!!!

חברים יקרים!

כל אדם רוצה שיהיה לו סדר בחיים, אך חובתו של האדם לוודא שהוא אינו משעבד עצמו לסדר החיצוני. על האדם להיות מחובר היטב לנקודה הפנימית ומתוך החיבור לבנות סדרים חיצוניים. ההליכה במדבר היתה יציאה מהסדר הרגיל, אך לאורך כל הדרך העם היה סביב למשכן. העם ינק מהמשכן את הכוח לעבור ממסע למסע בלי שום התראה מוקדמת. שם הספר "במדבר" מבטא מצב של הפקר וחוסר גבולות לעומת השם "חומש הפקודים" המבטא סדר, שמות אלו מנוגדים לכאורה, אך לא!! שמות אלו באים ללמדנו שעל האדם לדעת שחיבור לנקודה הפנימית נותן לנו את הכוח לעשות סדר גם במקומות הפקר בהם אין את הסדר המקובל. ביום ירושלים אנו מציינים את החיבור לנקודה הפנימית. מדינת ישראל נבנתה ונבנית, יש בה הרבה מערכות שמשליטים סדר, אבל לצערנו הרבה מהמערכות האלו מנותקים מהנקודה הפנימית. תפקידנו לעמוד על המשמר ולדאוג לכך שבניית המערכות יצאו מתוך הנקודה הפנימיות ובשלב זה לכל הפחות לא ירחיקו אותנו ממנה.

יום ירושלים שמח ושבת שלום!!!

יש אנשים של"ע חוו שכול. ניתן לראות הבדל עצום בין אנשי אמונה לאנשים חסרי אמונה. כאשר אחד מבני הבית ל"ע הלך לעולמו טרם זמנו יש כאן לכאורה יציאה מהסדר הנורמלי, היציאה מהסדר מכבידה מאד על האדם ובמקרים טרגיים כאלו פעמים רבות האדם מנסה בכל הכוח להשאר מחובר לסדר הישן, הניסיון הזה גורם לכך שכל חייו הוא יחיה בצער. לעומת זאת כאשר אדם מחובר לנקודה הפנימית הוא מבין שריבונות של עולם תובע ממנו להיערך למציאות חדשה, מציאות עם סדר אחר. ככל שהחיבור לנקודה הפנימית יהיה חזק יותר, כך ההשתקמות תהיה מהירה יותר ומחזקת יותר. כמובן שכך הם הדברים בכל תחום. ל"ע אדם מאבד את מקום עבודתו, ל"ע אדם עובר תאונה וחיי משתנים מן הקצה אל הקצה וכדו', בכל המצבים האלו ככל שאדם יהיה מחובר לנקודה הפנימית חזק יותר כך הוא יבנה לעצמו סדר חדש מהר יותר.

לייקר את הדרך

24-22 – כאשר אדם מחובר בצורה מאד חזקה לנקודה הפנימית עלול להיווצר אצלו חשש ופחד להתחיל דרכים חדשות משום שהוא חושש שמא הדרך החדשה תרחיק אותו מהנקודה הפנימית. קודם דיברנו על בעיה הפוכה, קושי להתחיל דרך חדשה משום שאדם משועבד לסדר החיצוני, כעת אנו מעלים קושי שאולי במבחן התוצאה יהיה זהה, אבל הוא נובע ממקום אחר לחלוטין, חשש לאבד את הנקודה הפנימית.

בגמרא שבת מובא שתלמידי חכמים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא שנאמר וילכו מחיל אל חיל. השפת אמת מברך שהאדם נקרא מהלך ותמיד הולך ממדרגה למדרגה. דור המדבר היה הולך ממסע למסע וכל מסע היה לו מלחמה חדשה, הם לא חששו מהמלחמה, הם יצאו לדרך כי זה מה שצריך לעשות. כמו שבמלחמה יש עליות וירידות כך גם אצל האדם היוצא למסע יש עליות וירידות. מסיים השפת אמת וכותב: "ונכתבו כל המסעות להודיע לעם ה' כי כל עובד ה' לא יפול לבו עליו מכל הנפילות שיש לו. כי כך הוא המידה להיות עולה ויורד". הרב יחזקאל יעקובסון כותב את הדברים בצורה נפלאה: האדם בניגוד למלאכי השרת אינו נתון במצב קבוע. הוא במסע מתמיד – אדם נקרא "מהלך". חייו של אדם הם מסע ארוך וממושך, מסע שיש בו תחנות רבות. לא לחינם מרובות התחנות, כי לכל תחנה מאפיינים משלה, לכל תחנה תפקיד יחודי. לעיתים החניה קצרה אך לעיתים נדרשים אנו לסבלנות ואורך רוח כי החניה ארוכה וממושכת. לפעמים החניה במקום נעים ונוח – "ויחננו במתקה", ולעיתים החניה קשה ומסובכת – "ויחננו במרה". אך לכל תחנה תפקיד ומטרה. תחנה היא הנקודה שאנו נעצרים בה מתוך מגמה לנסות ולהפיק ממנה את המירב ואת המיטב. אך בנוסף לכך כל תחנה היא גם הנקודה אשר בה וממנה צריכים אנו להיערך לקראת המסע הבא ולקראת המשימה הבאה.

27-28 – בגמרא חגיגה מסופר על רב אידי שהיה הולך כברת דרך של שלושה חדשים כדי להגיע לבית מדרשו של רב. שם היה יושב ולומד יום אחד ומיד יוצא שוב לביתו. בבית המדרש כינו אותו "בר בי רב דחד יומא", כלומר, בן ישיבה ליום אחד. רב אידי לא אהב את הכינוי, רב יוחנן ביקש מרב אידי שלא יקפיד על החכמים ויצא ודרש: כל העוסק בתורה אפילו יום אחד בשנה - מעלה עליו הכתוב כאלו עסק כל השנה כולה!! כיצד יתכן? יבוא אדם ויאמר במקום ללכת כל יום לדף יומי אלמד יום אחד מרוכז וכך יצא יד חובה. אלא כוונת הדברים היא

